GAZETA KRAKOWSKA

Nro 68.

z KRAKOWA dnia 26 SIERPNIA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 17 Sierpnia.

Dnia 5go Sierpnia, iuż od godziny 4tey ranney Kościoł XX Kapucynów był zapełniony pobożnym ludem, a konfessyonały otoczone penitentami. Liczne ofiary Mszy Stey przed obrazem Błogosławionego Anioła były odprawiane. Wielką Mszą Stą celebrował dnia tego JW. JX. Biskup Krakowski, w czasie którey miał kazanie JW. JX. Szaniawski, Administrator Archi-Dyecezyi Warszawskiey. Po skończonem nabożeństwie, wiele dostoynych osób tak duchownych iako i cywilnych odwiedziło łaskawie Zgromadzenie XX Kapucynów, dzieląc z niemi tę religiyną pociechę, iaką obchód ninieyszy ich zakonowi sprawił. Nieszpory celebrował JW. JX. Administrator Archi-Dyecezyi; kazanie miał W. JX. Kotowski, Kanonik Warszawski. — Dnia 6, w przypadaiącą uroczystość Przemienienia Pańskiego i razem tytułu tegoż Kościoła, pod którym nieśmiertelney pamięci Jan III Sobieski Introduktor XX. Kapucynów do Polski, i razem tegoż Kościoła fundator, chciał go mieć wzniesiony, Mszą odśpiewał JW. JX. Biskup Płocki Prażmowski; kazanie miał JW. JX. Paszkowski, Kanonik Katedralny Krakowski, a na Nieszporach W. JX. Gładyszewicz, Pis: Kons: Jlnego Krak: Proboszcz Luborzycki. — Dzień 7, poświęcony uroczystości Sgo Kaietana, którego obraz, od czasu powrotu do Włoch XX. Teatynów z Warszawy, przeniesiony był do Kościoła XX. Kapucynów, i od Stey Stolicy Apostolskiey udarowany odpustem, obchodzony był z równem nabożeństwem. Mszą wielką śpiewał JW. JX. Dzięcielski, Biskup Lubelski, kazanie miał W. JX. Borzeński, Kanonik, na Nieszporach zaś miał W. JX. Dobrowolski, Kanonik i Prefekt Lyceum Warszawskiego. Po nieszporach, ubrany pontyfikalnie, JW. JX. Woronicz, Biskup Krakowski, otoczony licznem duchowieństwem, odśpiewał Te Deum, po którem krótką lecz rozczulaiącą mową przypomniał wiernemu ludowi odnawiaiące się dobrodzieystwa Boga, który już nie wiekami, ale właśnie latami wystawia sługi wierne swoie za przykład chrześciaństwu i ich ubłogosławia. Dziękował z religiynem rozrzewnieniem tym szlachetnym duszom, które ubogiemu zgromadzeniu nie oszczędzały szczodrych ofiar dla uświetnienia obchodu i czci Błogosławionego; a uwielbiwszy tak religiyną pomoc duchowieństwa i

iego przykładne poświęcenie się w czcigodnych tego obrzędu usługach, iako i budującą pobożność chrześciiańską tey stolicy mieszkańców, napełniaiących ciągle świątynią, zakończył toż trzydniowe nabożeństwo przez udzielenie swoiego Pasterskiego błogosławieństwa.

Zdanie sprawy z czynności Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z Igo półrocza 1827 r.

(Ciąg dalszy)

I. Organizacya.

Po zawiązaniu się Komitetu Towarzystwa Kredytowgo, Dyrekcyia Główna zwracaiąc uwagę na art: 159 Prawa i §. 240 Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 14 Marca 1826 r. starała się zebrać spostrzeżenia nad dotychczasową instrukcyią i organizacyą, i przy odezwie swoiey z dnia 24 Kwietnia r. b. zakommunikowała ie Komitetowi Towarzystwa, dla dalszego roztrząśnienia i zaproponowania Rządowi zmian iakieby za potrzebne uznał. Tą drogą udokładniać się będą przepisy porządkowe, a w nich wykonanie prawa, i dobro Towarzystwa tem pewnieyszą znaydować będzie rękoymię, iż oparte bydź mogą, na doświadczeniu, i bliższem obeznaniu się z czynnościąmi, które przy początkowem wydawaniu przepisów, tylko przewidywać należało.

Zebrania okręgowe Członków Towarzystwa Kredytowego, celem wyboru Urzędników, i załatwienia innych czynności prawem wskazanych, odbywać się powinny co dwa lata. — Wypadało więc oznaczyć czas normalny tych zebrań, iak tego art: 180 prawa wymaga; Dyrekcyia Główna maiąc na względzie, że Towarzystwo Kredytowe zawiązało się w roku 1826, że zatem pierwsza zmiana Urzędników w roku 1828 przypada, zrobiła stosowne przedstawienie do Rządu, w skutku czego zapadło postanowienie Rady Administracyyney z dnia 4go Lipca r. b. stanowiące: iż zebrania okręgowe Członków Towarzystwa, poczynaiąc od roku 1828 odbywać się będą od dnia 25 Kwietnia do 30 Maia oddzielnie w każdem Województwie, tak aby Obywatele do Dyrekcyów Szczegółowych opłatę wnoszący, na każdem zebraniu obecnemi bydź mogli. Urzędnicy nowo wybrani obeymować będą urzędowania z dniem 1 Sierpnia, który iest epoką zdania sprawy z półrocznych czynności Dyrekcyi Głowney, a zatem naystosownieyszy do usunięcia się wychodzących, a weyścia w obowiązki nowo obranych Urzędników.

Do uzupełnienia Magistratur, które prawo o Towarzystwie Kredytowem zaprowadzić postanowiło, brakuie ieszcze Komitetu właścicieli Listów Zastawnych. Urzędnicy maiący składać tę Magistraturę, wybrani bydź powinni na zebraniu właścicieli Listów Zastawnych, które podług art: 188 prawa, nie mogło bydź zwołane przed wypuszczeniem Listów Zastawnych, za summę czterdziestu milionów złotych Polskich. Skoro Dyrekcyia Główna z raportow Dyrekcyow Szczegółowych powzięła wiadomość, iż wyższa nawet summa Listów Zastawnych w obiegu zostaie, doniosła o tem JO. Xięciu Ministrowi Przychodów i Skarbu, iako maiącemu przewodniczyć takowym zebraniom.

W skutku tego wydanem zostało postanowienie Rady Administracyyney z dnia 4go Lipca r. b. zwołuiące właścicieli Listow Zastawnych na dzień 15 Września roku b. Wkrótce więc uyrzemy w swoim składzie tę ważną Magistraturę, maiącą za cel dopilnowanie interessu wierzycieli Towarzystw.

II. Udzielanie pożyczki i wygotowanie Listów Zastawnych.

Im wyższa będzie liczba Stowarzyszonych właścicieli, im znacznieysza ogólna ilość udzieloney pożyczki, tem więcey ustalone będzie istnienie Towarzystwa Kredytowego, bo uczyni ie niezawisłem nawet co do wydatków na Administracyą od pomocy Skarbu publicznego zapewnioney art: 31 prawa; im prędzey udzielone będą pożyczki, tem rychley przyydą w pomoc właścicielom dóbr, lub wierzycielom zaspokoienia oczekuiącym, i obiegiem Listów Zastawnych ożywiać będą utrudnione dotąd dla braku gotowizny interessa. Usuwać więc przeszkody, iakich Stowarzyszeni w uzyskaniu pożyczki doznawać mogli, ułatwiać sposobność przystąpienia do Towarzystwa, przyspieszyć wydawanie decyzyi stanowczych, było ciągłem staraniem Dyrekcyi Główney i Dyrekcyów Szczegółowych. Usiłowania ich w tey mierze niczem ograniczone nie były, iak tylko widokiem bezpieczeństwa Towarzystwa, mianowicie, aby opłaty od udzieloney pożyczki z wszelką pewnością i regularnie wpływały. Wystawiliśmy w poprzedniem zdaniu sprawy, iż dla tem dokładnieyszego przekonania się o tem bezpieczeństwie, spisy dóbr, z któremi właściciele do Towarzystwa Kredytowego przystąpili, kommunikowane były do pół roku wszystkim Stowarzyszonym, dla zrobienia uwag, ieśliby iakie pod względem wysokości żądaney summy do uczynienia mieli. Środek ten odpowiadał celowi, co do zapewnienia się o bezpieczeństwie pożyczki, ale opóźniał iey udzielenie, gdyż właściciele dóbr przystępuiący po dniu 1 Stycznia, nie mogli bydź spisem obięci, iak w dniu 1 Lipca, a decyzya stanowcza względem udzielenia pożyczki, w myśl § 175 instrukcyi dopiero po dniu 15 Września udzieloną bydź mogła. Liczne przełożenia Obywateli, którzy przystąpiwszy do Towarzystwa po dniu 1 Stycznia r. b., pragnęli mieć Listy Zastawne przed dniem 24 Czerwca, w którym interessa w kraiu naszym załatwiane bywaią, doświadczenie, iż w skutku kommunikowanych Tabell, Dyrekcye od Stowarzyszonych prawie żadnych nie odbierały ostrzeżeń, wreszcie uwaga, iż spostrzeżenia w tym względzie pochodzić mogły szczególnie od Obywateli tego Województwa, w którem dobra Towarzystwu zastawione, są położone, skłoniły Dyrekcyą Główną do przełożenia Komitetowi Towarzystwa, iżby nie czekaiąc zupełnego rozwinięcia art: 159 prawa, wyiednać zechciał u Rządu zmianę §§ 28 i 175 instrukcyi tak, iżby zamiast kommunikowania ogólnego spisu dóbr, co pół roku wszystkim Stowarzyszonym, dobra Towarzystwu zastawione, zaraz po zeznaniu aktu przystąpienia ogłoszone były przez Dzienniki Woiewódzkie, z stosownem do Stowarzyszonych wezwaniem, a po upłynieniu czasu kilku tygodniowego, aby Dyrekcyie do ustanowienia pożyczki przystąpić mogły; propozycyia ta na słuszny wzgląd zasłużyła, a przychylne postanowienie Rady Administracyyney Królestwa, z dnia 24 Kwietnia r. b. na przedstawienie Komitetu Towarzystwa wydane, znacznie przyśpieszyło czynności Dyrekcyi, tak, iż wielu z Obywateli, którzy po dniu 1 Stycznia akt przystąpienia zeznali, iuż na termin Czerwcowy żądaną uzyskali pożyczkę.

Uwolnienie przystępuiących do Towarzystwa Kredytowego od wszelkich opłat Sądowych i stępla, skończyło się podług Art: 203 Prawa z dniem 1 Stycznia r. b. Dyrekcya Główna pragnąc, aby okoliczność ta nie wstrzymała właścicieli dóbr, od dalszego do Towarzystwa Kredytowego przystępowania,

)2(

ieszcze przed końcem r. z. weszła w korrespondencyią z Kommissyią Rządową Sprawiedliwości, co do ustanowienia należności dla Pisarzów i Rejentów Kancellaryy Ziemskich. Po dokładnem rozebraniu tego przedmiotu na zobopólnych konferencyiach, Kommissyia Rządowa Sprawiedliwości raczyła wyiednać postanowienie Rady Administracyyney z dnia 10 Maia r. b., którem opłaty dla wspomnionych Urzędników stale oznaczone i ile możności zmnieyszone zostały do zwyczayney taxy; lecz ważna zachodziła okoliczność, co do aktów przystąpienia przed dniem 1 Stycznia r. b. zeznanych, w skutku których pożyczka, albo wcale ieszcze przyznana nie była, albo Stowarzyszonym wydana bydź nie mogła. Przeszkody ze stanu hypotecznego dóbr wynikaiące, nie dozwoliły wielu Obywatelom uzyskać Listów Zastawnych, przed dniem 1 Stycznia r. b., choćiaż akt przystąpienia ieszcze w r. 1825 zeznali; liczne zatrudnienia tak Dyrekcyiów iako też Wydziałów hypotecznych Trybunału, niemniey dylacye przez strony interessowane żądane, czyniły niepodobnem, aby wszystkie pożyczki przed dniem 1 Stycznia przyznane, przed tymże dniem do xiąg wieczystych wciągnięte i potrzebne wyciągi Dyrekcyom dostarczone bydź mogły.

Gdyby więc wszystkie czynności Sądowe bez względu na Epokę, w którey akt przystąpienia zeznany został, opłatom zwyczaynym ulegać miały, zrządziłoby to znaczne wydatki tak Towarzystwu Kredytowemu, iako też szczególnym Obywatelom. Dyrekcyia Główna pewna zawsze opieki Rządu dla Towarzystwa i Stowarzyszonych, zaniosła za pośrednictwem JO. Xięcia Ministra Przychodów i Skarbu, prośbę do Rady Administracyyney, aby wszystkie czynności wynikaiące z aktów przystąpienia, przed dniem 1 Stycznia r. b. zeznanych, wolne były od opłat Sądowych, i Urzędnicy ci w sposobie przez Art: 203 Prawa przepisany, przez Skarb publiczny wynagrodzeni zostali. — Na przedstawienie Rady Administracyyney raczył Nayiaśnieyszy Pan przychylić się do tey prosby, o czem Dyrekcyia Główna przez JO. Xięcia Ministra Przychodów i Skarbu pod dniem 7 Lipca r. b., zawiadomiona, nie zaniedbała dobrodzieystwo to Stowarzyszonym ogłosić. Co do opłat stępla dosyć przytoczyć, iż układy w tey mierze prowadzone były z JO. Xięciem Ministrem Przychodów i Skarbu, aby tym samym powiedzieć, iż te z korzyścią dla Towarzystwa Kredytowego ukończone zostały, na przełożenie Prezesa Dyrekcyi Główney, Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu uznać raczyła, iż od aktów przystąpienia opłata stępla szacunkowego nie należy się, inne zaś akta nie wymagaią z Prawa iak tylko stępla naymnieyszey ceny, tak, iż czynności z przystąpienia do Towarzystwa Kredytowego wynikaiące, zaledwie za ulegaiące opłacie stępla uważać należy.

Wśród tych czynności, ogólnych rozporządzeń dotyczących, nie przestawała Dyrekcyia Główna trudnić się ciągle roztrząsaniem Akt szczególnych i przyznawaniem żądaney pożyczki. Podług decyzyi stanowczych do xięgi główney zapisanych, wycięto:

W upłynionem półroczu Listów Zastawnych w ogóle za summę	zł: 31,400,900	gr: —
Z tych przyznano i wydano na zamianę	zł: 223,500	— —
Wydano więc na pożyczkę . .	zł: 31,177,400	gr: —
W roku zeszłym przyznano na pożyczkę	zł: 59,165,100	— —

Ogół udzieloney przez Dyrekcyią Główną pożyczki wynosi zł: 90,342,500 gr: —
Summa ta zmnieyszoną została przez wystąpienie z Towarzystwa iuż to przed, iuż po opłacie raty Grudniowey r. z. w ogóle o zł. 10,751 — 16

Pozostaie udzieloney pożyczki . . zł: 90,331,748 gr: 14
Jest to stan czynny Towarzystwa; od tey summy łącznie z pożyczkami przyznać się ieszcze maiącemi, wpływać maią do Kassy Towarzystwa opłaty prawem postanowione przez czas temże prawem zakreslony.

Rozróżniaiąc epoki losowania Listów Zastawnych, niemniey Dobra prywatne od Narodowych, ogół przyznaney pożyczki, podziela się iak następuie:

Udzielono pożyczki na Dobra prywatne

do 1 Października 1826 roku	zł:	33,575,500
odtąd do 20 Stycznia 1827 r.	—	8,770,300
odtąd do 1 Kwietnia ditto	—	4,651,600
odtąd do 20 Lipca ditto	—	13,955,600
Razem	zł:	60,953,000

Na Dobra Narodowe

do 1 Października 1826 roku	zł:	2,109,400
odtąd do 20 Stycznia 1827 r.	—	14,709,900
odtąd do 1 Kwietnia ditto	—	8,517,300
odtąd do 20 Lipca ditto	—	4,052,900
Razem	zł:	29,389,500

I. Stosownie do §. 221 Instrukcyi dołącza się pod Nrem 1wszym Wykaz dóbr, które w upłynionem półroczu pożyczkę uzyskały, z wyszczególnieniem iakiey żądały, i iaka im przez Dyrekcyią Główną przeznaczona została.

II. Wykaz pod Nrem 2gim obeymuie dobra Towarzystwu Kredytowemu zastawione, które bądź dla spóźnienia przystąpienia, bądź dla zachodzących przeszkód hypotecznych, stanowczo zadecydowane bydź nie mogły. Pożyczka przez właścicieli dóbr tych żądana wynosi zł: Pol: 31,785,292. Oprócz tego pozostaie Skarbowi publicznemu udzielić summę 10,610,500.

Na przyznaną pożyczkę, w iakiey wysokości Listy Zastawne wygotowane zostały, niemniey ile ich wyszło z obiegu przez zamianę, zwrot od występuiących z Towarzystwa i umorzenie dwukrotnem losowaniem, wyiaśnia dokładnie.

III. Wykaz pod Nrem 3 dołączony; Rezultat iego iest następuiący:

Wycięto w ogóle Listów Zastawnych do 20 Stycznia r. 1827

sztuk 65,391 za zł: 59,265,700

odtąd do 20 Lipca r. 1827

sztuk 24,695 za zł: 31,400,900

Razem sztuk 90,086 za zł: 90,666,600

Wyszło z obiegu:

1. przez zamianę
   sztuk 96 za zł: 324,100
2. przez zwrot od występuiących
   sztuk 18 za zł: 10,700
3. przez umorzenie dwukrotnem losowaniem
   sztuk 1446 za zł: 1,758,100

Razem sztuk 1560 za zł: 2,092,900

Zostaie w obiegu

sztuk 88,526 za zł: 88,573,700

W szczególności:

1. *Białych,*

Lit:	po zł:	sztuk	czyni
A.	20,000.	682.	13,640,000.
B.	5000.	5886.	29,430,000.
C.	1000.	24,302.	24,302,000.
D.	500.	10,942.	5,471,000.
E.	200.	41,570.	8,314,000.

Razem sztuk 83,382 na zł: 81,157,000.

2. *Żółtych, to iest, Instytutom wydanych.*

Lit:	po zł:	sztuk	czyni
A.	20,000.	78.	1,560,000.
B.	5000.	474.	2,370,000.
C.	1000.	3009.	3,009,000.
D.	500.	537.	268,500.
E.	200.	1046.	209,200.

Razem sztuk 5144 na zł: 7,416,700.

Tak znaczna ilość wydanych Listów Zastawnych wyczerpała po większey części przygotowany zapas. Xięgi Listów Zastawnych rozdzielone bydź musiały pomiędzy Radców, dla położenia podpisów na Listach Zastawnych i Kuponach.

Na każdego Radcę wypadło po kilkanaście tysięcy podpisów. Otworzono także na czas nieiaki fabrykę, w którey wybito Listów Zastawnych lit: B. sztuk 2025 pod nieodstępnym dozorem Radców Dyrekcyi i z zachowaniem wszelkich środków ostrożności, o których w poprzedniem zdaniu sprawy obszerniey mówiliśmy.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

Kurs Listów Zastawnych.

Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Za Sto złotych w Listach Zastawnych bez dwóch Kuponów, białych.

Przedaiący żądaią zł. 81 gr. 22½

Kupuiący ofiaruią — 81 — 10

Istotnie nie przedano.

W Warszawie dnia 16 Sierpnia 1827 r.

F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Rzeczy Polskie w pismach zagranicznych.

W Numerze 2 z miesiąca Lutego Francuzkiego pisma peryiodycznego "Bulletin universel de sciences et de l'industrie,, znayduie się doniesienie i ocenienie krótkie pracy officera Polskiego P. Antoniego Krauz, które tu tym chętniey powtarzamy, iż o pracy tey żadne pismo Polskie dotychczas nie uczyniło wzmianki:

Nauka Balityki (Balistyki) przez Poumet, Szefa Bataliionu korpusu artyleryi Królewskiey, tłumaczona przez Antoniego Krauz. W Warszawie 1825 *w drukarni woienney.*

"Tłumaczenie, o którem tu donosiemy, ma obok text Francuzki; odznacza ie wybór i dokładność wyrazów. P. Krauz dowiódł, że mu dokładnie są znane obadwa języki, i że ma czyste wyobrażenie o rozmaitych okolicznościach ruchu pocisków woiennych. Przeznaczone iest na użytek młodych officerów z artyleryi Królewstwa Polskiego i wydrukowane zostało z rozkazu wyższego, kosztem skarbu Królewskiego. Powszechne pochwały iakie sobie oryginał we Francyi ziednał, i pochlebne przyięcie tego pisma w innych kraiach, przynoszą wielki zaszczyt Panu Poumet i stwierdzaią to, cośmy ieszcze w roku 1824 o pismach iego powiedzieli.

"Sposób, iakim officer ten dowodzi zasadniczego zadania ruchu iednego i iednostaynie przyśpieszonego, ma tę korzyść, iż iasno pokazuie dokładność tych dwóch rodzaiów ruchu, w samey hipotezie czasu nieskończenie podzielonego; oddzielił on od niey inne przypuszczenia, iakie dawniey czynić trzeba było i które zostawiły czytelnika w wątpliwości; pod tym względem należy przekładać ten sposób nad dowody Galileusza, Bezuta, Karola Dupin i rozmaitych autorów, którzy pisali o ruchu ciał ciężkich bez względu na rachunek nieskończony.,,

W tym samym Numerze czytamy wiadomość o listach Jenerała Allix, w roku bieżącym w dzienniku woyskowym ogłoszonych; officer ten stale w obronie Westfalskiego woyska powodowany do tego dziełem Hr. Segur. W listach tych znayduie się kilka szczegółów o Polakach, a między innemi, że Król Westfalski zdał dowództo Xięciu Poniatowskiemu z tey przyczyny, iż niechciał odbierać rozkazow od Marszałka Davoust. Autor zbiia twierdzenie Jenerała Segur, iakoby Polacy przez cały dzień z Westfalczykami przez omyłkę się bili, dowodząc, że woysko Polskie walczyło wcale w inney stronie.

W Journal des sciences militaires, z Kwietnia r. b. na str: 73; znayduie się wiadomość historyczna, wyięta z historyka Niemieckiego, o woynie Władysława IV.

Z Petersburga d. 22 Lipca D. K.

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Cesarskie Ministerstwo spraw zagranicznich odebrało przez gońca przybyłego tu dnia 13 b. m. traktat, podpisany w Londynie dnia 24 Czerwca (6 Lipca) r. b. między Rossyią, Angliią i Francyią, stanowiący zasady układów celem przywrocenia pokoiu szczęśliwego i stałego w części Lewantu, którą od roku 1821 niszczy woyna, trapiąca religiią i ludzkość. Po zatwierdzeniu przez N. Cesarza Jmci ważny ten akt został ogłoszony. (Zobacz Ner 60 Gazety Krakowskiey.)

Z Paryża d. 11 Sierpnia.

Onegday Xiążęta Taleyrand i Polignac mieli u Króla prywatne posłuchania. Wczoray przed południem oglądał J. K. M. tuteysze wystawienie kunsztów.

Monitor ogłosił manifest Turecki z przydaniem swych uwag. " Przeciw dawnemu zwyczaiowi (wyraża) gubi się Porta w oddzielnych uwagach. Wystawia zasadę, która tchnie nieprzyiaźnią ku Europie i samąż obwinia Portę. Jeżeli Bóg podzielił ludy pomiędzy wielu Monarchów pod osobnemi ustawami i niezmiennemi granicami, dla czegoż Porta przestąpiła to prawo Boskie i dawnym Cesarzom Greckim wydarła kraie? Skoro Porta gruntuie swą politykę na samey nauce religiyney, tedy powstaie przeciw wszystkim, którzy nie wyznaią Mosiemismu, gdyż iedyna religiyna polityka, dążyć koniecznie musi do poddania całego swiata pod iarzmo iedneyże wiary. I w istocie taki iest duch Koranu: wszystko tam tchnie zdobyczą i pałasz nazywa się kluczem do Nieba. Porta sama nie mogła w całey obszerności zachować tey zasady, skazuiąc podległych sobie przeciw Koranowi, który tylko krwi żąda, iedynie na poddaństwo i niewolą. Jak się zdaie, Reis-Effendy chce dać poznać, że Porta nie cierpiała nigdy obcego pośrednictwa między nią i iey poddanemi; z tem wszystkiem niechay odczyta traktaty Karłowicki, Kainardzki (przez który Krymscy Tatarzy uzyskali wolność) i inne z Rossyią zawarte, a nakoniec protokół Akiermańskich narad. W tych traktatach zawarowane iest zupełne prawo pośrednictwa sprzymierzonych Mocarstw, do którego obowięzywał ie własny interes. Manifest ten zapewnia wprawdzie, iż Porta pragnie tylko zapobiedz nieszczęściom z powstania Grekow wynikaiącem, lecz czyny dowodniey mówią niż noty. „

Z Lizbony d. 26 Lipca.

Minister woienny, Jenerał Saldanha, został oddalony. Przyczynę tego wypadku przypisuią Camarillowi, który otacza Rejentkę. Minister ten żądał oddalenia Intendenta

policyi Bastos i mianowania na iego mieysce Mello Breynera, gorliwego konstytucyionisty. Dnia 20 dowiedziawszy się o kabałach przeciw swey osobie, udał się do Caldas, i zostawił Rejentce wybor między oddaleniem B stos lub siebie. Rejentka przychyliła się do ost tniego żądania. Wyroku oddalenia nie podpisał iednak żaden z Ministrów. Gdy dnia 24 rozeszła się wiadomość o tem zdarzeniu, zrządziła w stolicy powszechne poruszenie, iednak nie nastąpiła żadna znacząca zdrożność. Około południa zgromadziła się znaczna kupa ludzi i rozmawiała o niespodziewanem tem zdarzeniu, gdy iakiś duchowny krzyknął: "Pieniądze stronnictwa Apostolskiego zwyciężyły — bezwstydny Saldanha zwalony został.„ Lud rzucił się na niego i pochwycił go przy okrzyku: Niech żyie Król, Konstytucyia i Jenerał Saldanha! I tak przeciągał aż do godziny 2giey po mieście, potem się rozszedł. Dnia 25 gdy Minister morski wyszedł z bióra swoiego, otoczyło go przeszło 6000 ludzi, którzy oświadczyli, iż lud użyć musi prawa swojego prośby, gdyż Rejentka oszukaną została. Minister przyrzekł uczynić Rejentce przełożenie. Lud zatrzymał się przed niektóremi domami i śpiewał patryiotyczne pieśni, żadney iednak nie popełnił zdrożności. Podobnaż scena zaszła w teatrze S. Karola, gdzie po odśpiewaniu patryiotycznych pieśni, krzyczano: Niech żyie Król, Konstytucyia i Jenerał Saldanha! Dzień 26ty przeszedł spokoynie, dopiero o godzinie 10 w wieczór zebrała się kupa ludzi przed domem Sędziego ludu i prosiła go o udanie się do Rejentki; oświadczył gotowość swoię i prosił tylko o oddział jazdy dla swey zasłony. Odbyła się gabinetowa rada i wysłano kilku gońców z ważnemi pismami do Rejentki. Osada wystąpiła z bronią, i mocną straż postawiono przed domem Intendenta policyi. Po godzinie 10 zebrała się kupa ludzi przed domem Ministra skarbowego, wykrzykuiąc niech żyie! Na zapytanie czego sobie życzy, kazała Ministrowi przez deputacyią z 5 osób odpowiedzieć, iż pragnie wiedzieć: czyli Rejentka wie o nieukontentowaniu ludu. Minister oświadczył, iż w tey chwili wiedzieć już musi i napominał lud do spokoyności i porządku. Do okien Kanclerza Mattos wyleciało kilka kamieni, ponieważ służący iego zawołał z okna: precz ztąd pijacy! Wszelako patrole przywróciły zaraz spokoyność. — Wczoray w wieczór nastąpiło znowu skupienie, które zaledwo jazda potrafiła rozpędzić. — P. Xavier nie przyiął proponowanego mu Ministerstwa woiennego, które iednak przyiął Hr. da Ponte. Hr. Villaflor mianowany został dowódcą siły zbroyney w stolicy. Jenerał Saldanha przybył do Cintra i z wielkim zapałem był przyięty. W Porto iest także bardzo lubiony.

Gazeta rządowa oznaymiła, iż 56 officerów obiętych iest w ogłoszonem dnia 13 Kwietnia przebaczeniu.

Woyska Angielskie, które oddawna opuściły swoią liniią od Koimbry, ściągaią się do Lizbony. — Woyska Portugalskie uchodzą ciągle częściami do Hiszpanii, co iest skutkiem przekupstwa i fałszywych wieści przez stronnictwo Apostolskie do ich uwiedzenia rozsiewanych.

Sądzą, iż Poseł Angielski P. Acourt zostanie ztąd odwołany, a na iego mieysce przybędzie P. Karol Stuart. Wszyscy pragną tey odmiany.

DODATEK
DO Nro 68.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 26 SIERPNIA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień	godzina	Barometr zreduk: na O° r.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Sierp:		cali lin:	stopnie	stop:			
god:	7	27 5, 582	+ 13. 3	82	Połud: Ws: słaby	Chmury	
	12	„ 5, 376	+ 19. 7	67	„ „	Pogoda z Chmur:	
21.	3	„ 5, 100	+ 20. 3	64	„ „	„	
	9	„ 4, 579	+ 16. 0	79	Połud: Za: słaby	Pochmurno	
	7	27 3 493	+ 14. 8	80	Połn: Za: słaby	Pogoda z Chmur:	
22.	12	„ 2, 896	+ 18. 4	69	„ średni	„	
	3	„ 2, 872	+ 15. 0	84	„ słaby	Chmury	Deszcz.
	9	„ 3, 387	+ 12. 4	84	Zachodni słaby	„	
	7	27 4, 002	+ 11. 4	82	Północny słaby	Chmury	
23.	12	„ 4, 483	+ 13. 4	67	„ „	„	
	3	„ 4, 346	+ 14. 4	62	„ średni	„	
	9	„ 4, 671	+ 11. 0	80	„ słaby	Pogoda z Chmur:	
	7	27 5, 004	+ 9. 4	81	Połud: Za: średni	Pochmurno	
24.	12	„ 5, 030	+ 13. 0	64	„ „	„	
	3	„ 5, 011	+ 14. 4	61	„ „	„	
	2	„ 4, 776	+ 10. 4	77	„ słaby	„	

J. Steczkowski, Z. A. O.

Od granic Hiszpańskich d. 31 Lipca.

Dnia 20 b. m. Jenerał kapitan Eguia przybył z Orense, gdzie miał główną swoię kwaterę, którą rozwiązał do San Jago, rozstawione nad granicą Portugalską woyska idą w głąb kraiu. Mówią, że ten Jenerał pociągniony zostanie do odpowiedzi za niedopełnienie rozkazu względem odesłania wychodniów Portugalskich o 60 mil od granicy, zalecić mu opócz tego miano, aby Rządowi Portugalskiemu odesłał wszelką broń, chorągwie i woienne potrzeby, któreby się ieszcze po wychodniach u niego znaydowały.

W Katalonii ciągle ieszcze panuią zaburzenia: przed 14 dniami dowódca bandy, Rzeźnik Abres, wydał z San Pera okolnik, w którym oznaymuie, że dywizyie Roialistów bez obrażenia nikogo przebiegaią Kataloniią; ale skoro iego żołnierzy, których z bronią w ręku pochwycą, rozstrzelą, przeto użyie odwetu i to do publiczney podaie wiadomości. Dnia 27 b. m. dowódca w Geronie rozkazał wyruszyć 75 ludziom, którzy łącznie z góralami, ktòremi officerowie dawnego woyska dowodzili, uderzyli przy Espere na herszta bandy Narcyza Abres, który nazywać się każe Jenerałem Pixola. Buntownicy uchodzić musieli, utraciwszy 7 ludzi w zabitych i 3 w poymanych, chorągiew, kassę woyskową, i t. d. Reszta około 100 ludzi ścigana była aż do godziny 10 w wieczór w góry, i na zaiutrz woyska Królewskie stanęły w Riu Darenas. Trzech poymanych miano wczoray w Geronie rozstrzelać.

Dnia 21 Lipca woienna korweta Amaliia o 22 działach przybyła po 145 dni podróży z Manilli do Koruny. Okręt ten należał dawniey do powstańców i nazywał się Santander, lecz musiał się Hiszpanom pod Filipińskiemi wyspami poddać. Przed Malagą postrzeżono dwa Algierskie okręty; korsarz Kolumbiyski krąży przed Santander, a bryg tegoż kraiu Pinchincha stoi w Tanger (Afryce) na kotwicy. Przed Kadyxem pokazała się dnia 20 nieprzyiacielska galera.

Z Londynu d. 11 Sierpnia.

Niestety obawa o życie Ministra Canning aż nadto prędko się ziściła! Angliia i świat stoią zasmucene przy trumnie Męża stanu, który mało miał podobnych. Jest on piątem Ministrem, który w przeciągu 22 lat pod ciężarem prac i trudów przywiązanych do urzędu, na swoim stopniu umiera. Pitt, Fox, Liwerpool, Canning, iakie imiona! iacy Mężowie! Powszechne ubolewanie nad chorobą P. Canninga i smutek po odebraniu wiadomości o iego śmierci, okazuią dostatecznie iakie naród miał w nim zaufanie i iakie pokładał nadzieie.

Szwagier zmarłego, Xżę Portland, podiął się uwiadomić swoią Szwagrową, Panią Canning i iey córkę, które zawsze przy kochanym chorym bawiły, że iuż niemaią, pierwsza męża, druga oyca. Lubo uczynił to z wielką ostrożnością i smutna ta wiadomość nie była dla nich niespodziewaną, zrobiła iednak głębokie na nich wrażenie. Pani Canning opuściła tego samego dnia w towarzystwie szwagra swoiego Cheswik i mieszka teraz w iego domu w Londynie. W nocy z 9 na 10 zwłoki P. Canninga przywiezione zostały do domu do Londynu, w którym mieszkał i stać tam będą aż do dnia pogrzebu. Złożone zostaną w grobie Opactwa Westminsterskiego ile można nayblizey zwłoków Pitta, wielkiego wzoru i poprzednika zmarłego. Xżę Portland przyiął staranność o pogrzebie, który ma bydź skromny, ale pewnie uświetnią go liczni przyiaciele i wielbiciele wielkich zasług Canninga. Dzień pogrzebu ieszcze nie iest oznaczony. P. Canning zostawił troie dzieci; dwóch synów i iedną córkę, zaślubioną z Marg. Clanricarde. Z synów naystarszy iest kapitanem w służbie morskiey, a młodszy bawi w Jorkshire.

Jak dalece Król szacował i poważał zmarłego tego Ministra, dał tego zaraz w tych dniach widoczny dowód, rozkazawszy przez własnoręczny list urzędowi skarbowemu udzielić P. Stapleton, prywatnemu sekretarzowi P. Canninga, "na uczczenie iego pamięci,, wakuiący urząd kommissarza celnego.

Hr. Harrowby odiechał wczoray do

wieyskiego swoiego mieszkania; ale przed wyiazdem rozmawiał z Lordem Dudley. Margr. Anglesea i P. Sturges Bourne mieli wczoray naradę z Vicehrabią Goderich. Wczoray odbyła się także gabinetowa rada w wydziale spraw zagranicznych. Przed iey zaczęciem odebrał Lord Goderich pismo od J. K. Mci. Po iey zaś ukończeniu Lord Kanclerz naradzał się z Marg. Anglesea.

Podług listów z Portsmutu flotta Rossyyska, składaiąca się z 8 liniiowych okrętów, 7 fregat i iedney korwety, oprócz dawniey przybyłey fregaty, zarzuciła tam kotwice. Wszystkie okręty znayduią się w dobrym stanie. Xżę Liewen z wszystkiemi do poselstwa należącemi osobami odwiedził tę flottę, równie iak Lord Wielki Admirał Xżę Klarencyi.

Grecki parowy statek Entrepriza został naprawiony i na Archipelag odpłynął.

Xżę Buckingham odiechał na ląd stały; lecz przed odiazdem odwiedził na wsi wuia swoiego Lorda Grenville i zostawił mu pełnomocnictwo do dawania za niego głosu w Izbie wyższey Parlamentu. Lord Grenville iest stałą podporą Ministerium Canningowskiego.

Stronnicy Xcia Wellingtona, P. Peel, &c. widuią się teraz często.

Szanowny sąd w Wendower skazał w przeszłym tygodniu konia na śmierć. Człowiek, nazwiskiem Bradley wyiechał w poprzedzaiącą Sobotę, w wózku iednokonnym z domu i znaleziony został na drodze nieżywy. Sąd pogrobowy nie wiedział komu miał przyczynę iego śmierci przypisać; dwòch czyli trzech sędziów mniemało, iż należy konia zabić. Reszta sędziów była przeciwna temu mniemaniu. Kłócono się nadaremnie 4 godz ny, aż nakoniec rozumnieysza strona przeważyła i wyrzeczono śmierć na konia. Wdowa Bradley zatrwożyła się tak dalece wydarciem iey własności, iż zemdlała. Nakoniec ugodzono się przecię na zmianę wyroku, iż koń niema bydź więcey do powozu używany, tylko do ciężkiey roboty.

Z Odessy d. 24 Czerwca D. K.

Rozchodzi się wiadomość, za którą w prawdzie nie można ręczyć, iż pokòy z Persyią w krótce będzie zawarty. Szach Perski odstępuie naszemu sławnie panować zaczynaiącemu Monarsze wszystkie kraie aż do rzeki Arakses, wraz z twierdzą Erywan. Roczny zbiòr jedwabiu w tych kraiach szacuią na 50 mill. franków. Wiadomość ta sprawiła tu wielką radość, i sądzą, że musiały zayść stanowcze wypadki woienne.

Od brzegów niższey Elby dnia 14 Sierpnia.

W przeszłym tygodniu fregata Angielska the Briton o 46 działach, ktòra zawiozła Margr: Hertford do Petersburga, zawinęła do Rostoku dla nabrania świeżey żywności, płynąc prosto do Londynu, zkąd znowu powiezie do Kalkuty nowego Wielkorządcę wschodnich Indyy, Lorda Bentinck. Dowodca tey fregaty Lord Seymour (syn Xcia Somerset) wysiadł z synem swoim na ląd, ktòrego z Rostoku odseła przez Berlin do naukowego instytutu w Gota.

Rossyyski Minister stanu, Hr. Capodistrias, przybył dnia 10go b. m. z Berlina do Hamburga, a nazaiutrz odpłynął na parowym statku Jollife do Anglii, dla udania się ztamtąd do Grecyi. W Hamburgu nie odwiedził nikogo iak tylko Posła Rossyyskiego P. Struve.

N. Kròl Szwedzki dozwolił Seymowi Norwegskiemu obradować dopoki nie uzna potrzeby zakończenia iego posiedzeń.

Od brzegów Menu d. 14 Sierpnia.

Wielki Xżę Badeński zaprosił Arcybiskupa Kolońskiego, Hr. Spiegel, do ziechania na początku przyszłego miesiąca do Freyburga, dla konsekrowania Arcybiskupa Boll.

Minister Angielski P. Husskisson w podróży swoiey po lądzie stałym zatrzymał się kilka dni w Minchen, potem udał się na kąpiele do Gastein.

W tygodniu zeszłym dzieci bawiące się na starym szańcu pod wsią Stötteritz, o półtory godziny drogi od Lipska w prostym kierunku od Thonberge ku wschodowi, wygrzebały worek z 8004 sztukami monety, a naywięcey Tureckiey, iak n. p. par s w Kahira, Stambule, i t. d. bitych. Domyślają się, że Szwedzi sypiąc ten szaniec w r. 1706 skarb ten zakopać musieli.

W Alt-Breisach odkryto wiele grobowych Rzymskich urnów, monet, sprzętów domowych, i t. d. a między niemi także cegłę z napisem L. XXI. Wiadomo z dzieiów że 21 legiion stał w wyższych Niemczech. Wyszukiwania posuwaią daley.

Rozgłoszone przez wiele gazet doniesienie, że Oyciec S. nie zatwierdził Mandatu Króla Saskiego względem stosunków religiynych, orzeka Gazeta Donosiciel Niemiecki za zmyślone.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Uwiadomia Publiczność, że z Rozporządzenia Senatu Rządzącego z dnia 7 Sierpnia r. b. do Nru 3743 wydanego, w dniu 3 Września r. b. w godzinach przedpołudnowych w Biórach Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu, odbędzie się licytacyia publiczna sprzedaży drzewa opałowego dębowego Siąg 27 w lesie Wyciązkim w odległości mil dwóch od Krakowa znayduiącego się; licytacyia ta zacznie się od kwoty złp. 270 przez Senat Rządzący determinowaney. Chęć maiący licytować winni będą przed zaczęciem licytacyi złożyć na Vadium dziesiątą część kwoty do licytacyi zaczęcia przeznaczoney, to iest złp. 27. O dalszych Warunkach tey licytacyi, każdego czasu w Biórach Wydziału Dochodów Publicznych dowiedzieć się można.— W Krakowie dnia 20 Sierpnia 1827 r. *Wasserrab.*

Gadomski, Sekr: Wydz.

Gdy z powodu wspólnego porozumienia się Sukcessorów pełnoletnich po ś. p. Woyciechu i Małgorzacie Małżonkach Piątkowskich pozostałych, w skutku Wyroku Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa z Okręgie n, dnia 20 Stycznia 1827 r. w przedmiocie Działu maiątku, między temiż Sukcessorami zapadłego, licytacyia stanowcza Kamienicy w Krakowie w przecznicy Ulicy Sty Anny w Gminie III. Mieyskiey pod L. 313 stoiącey, przez podpisanego Notaryusza na dzień 9 Sierpnia roku bieżącego rozpisana, bez zniżenia ceny szacunkowey, do trzeciego Terminu odroczona została. — Przeto podpisany Notaryusz w dalszey kontynuacyi, stósownie do przepisów prawa, podaie do publiczney wiadomości, iż rzeczoney Kamienicy, licytacyia stanowcza, odbędzie się w dniu siódmym (7) Września r. b. 1827 o godzinie 10 z rana przed podpisanym Notaryuszem, w Kancellaryi tegoż, w Krakowie przy głównym Rynku pod L. 16 znayduiącey się, pod warunkami poprzednio ogłoszonemi, i ieszcze poniżey umieszczonemi, iako to:

1) Cena pierwszego wywołania ustanawia się ośm tysięcy (8000) złp.

2) Licytuiący zoży 1/10 część tutułem Vadyi, to iest złp. ośmset (800) od czego żaden z Sukcessorów, ani nawet P. Teressa Piątkowska, nie są wolni.

3) Nabywca zapłaci podatki zaległe do Skarbu, w przeciągu dni 14, ieźli się iakie okażą.

4) Widerkaufy, gdyby się iakie okazały, zostaną przy nieruchomości, z obowiązkiem opłacania procentu.

5) Resztuiącą Summę szacunkową, zapłaci nabywca w skutek Wyroku Sądowego prawomocnego Dział, lub w razie Klassyfikacyi, takową Klassyfikacyią ustanawiaiącego, a to z procentem 5/100 od dnia licytacyi, komu i w iakiey ilości wypadać będzie, w dni trzy, po udowodnieniu prawomocności Wyroku.

6) Niedopełniaiący Warunków, utraci Vadium, i nowa licytacyia, na iego koszt przedsięwzięta zostanie, a nawet na iego szkodę, w razie niedoboru szacunku.

W Krakowie dnia 10 Sierpnia 1827 r. Leo Rawicz *Pszczółkowski.*